

Din hørsel – vår sak

Hørselshemmedes Landsforbund (HLF)

The Norwegian Association of the Hard of Hearing

Brynsveien 13
Pb 6652 Etterstad
0609 Oslo

Telefon: 22 63 99 00
Telefaks: 22 63 99 01
Tekst-tlf.: 22 63 99 12

E-post: hlf@hlf.no
Org. nr.: 970 205 195
Bankgiro: 8397 05 08816

Arbeids- og sosialdepartementet
Einar Gerhardsens plass 3,
Postboks 8019 Dep.
0030 Oslo

Deres ref

Vår ref
EKWH

Dato
14. mars 2005
U.off.:

Arbeids- og sosialdepartementet	
Saksnr.: 200400578	Dok.nr.: 97
Arkivkode: 314	Dato: 16.03.05
Avd.: SFF	Saksbeh.: CBK

Svar på høring - utkast til lov om råd eller annen representasjonsordning i kommuner og fylkeskommuner for personer med funksjonsnedsettelser, m.v.

Hørselshemmedes Landsforbund (HLF) er en interesseorganisasjon for landets hørselshemmede. 14,5 prosent eller rundt 600.000 nordmenn har en hørselshemming, og HLF organiserer 38 000 av dem.

Vi viser til høringsnotat med utkast til lov om råd eller annen representasjonsordning i kommuner og fylkeskommuner for personer med funksjonsnedsettelser. HLF ønsker å ta del i denne høringsrunden, da vi mener at en denne loven i stor grad har betydning for hørselshemmede.

HLF vil nedenfor først svare på de spørsmål departementet særlig ønsker vurdert. Deretter vil vi ta opp enkelte andre spørsmål som vi mener har stor betydning for om rådene vil fungere etter forutsetningene.

1. Bør kommunene og fylkeskommunene kunne velge om de vil ha råd eller annen formalisert representasjonsordning?

HLF mener at funksjonshemmedes organisasjoner selv må ta fagansvar for en stor del av opplæringen og kompetanseoppbyggingen for å få kompetente medvirkere i kommunene. Det vil være en fordel dersom opplæringen følger en modell og ikke flere med forskjellig oppbygging og krav til deltakerne. Uansett hvordan loven utformes vil det utvikles forskjellige arbeidsmåter og rutiner etter de lokale behovene i kommunene.

2. Bør flere kommuner/fylkeskommuner kunne ha felles råd eller annen ordning?

HLF mener at den store forskjellen mellom norske kommuner både i størrelse og geografi, også gjenspeiler organisasjonenes lokallag som skal bidra med kompetanse og medvirkning i rådene. I kommuner som har stort folketall eller geografi kan det være hensiktsmessig å opprette flere råd, jr. rundskriv I-26/98 om eldreråd. For små kommuner kan det være vanskelig å finne frem til personer med kompetanse på de enkelte lidelser, og også kompetanse på medvirkning. HLF mener at det derfor må være adgang til å opprette

interkommunale råd.

3. Bør kommunene/fylkeskommunene kunne ha felles ordning for eldre og mennesker med funksjonsnedsettelse?

HLF mener at den mest åpenbare forskjellen mellom eldre og funksjonshemmede, er at funksjonshemmede finnes i alle aldersgrupper. Vi synes derfor ikke at det er naturlig å blande sammen alder og funksjonsnedsettelse. Kommunale råd for funksjonshemmede og elderrådene konsentrerer seg etter HLFs erfaring også om forskjellige saksområder. Arbeidet i de kommunale rådene er i stor grad konsentrert om planlegging og tilgjengelighet i kommunene. Dette arbeidet krever en særskilt fagkompetanse som verken er vanlig eller nødvendig i elderrådene.

I veiledende retningslinjer for kommunale råd, jfr. rundskriv I-42/99, er det i pkt. 4 listet opp 5 forskjellige typer organisasjoner som bør være representert i rådet. Dersom det skulle oppnevnes like mange eldre, ville rådet bli både for stort og uhåndterlig, jf ellers nevnte rundskriv om elderråd, pkt. III Rettledende merknader til §§ 2 og 6, Tallet på rådsmedlemmer, hvor det står at rådene ikke bør være for store, men mellom 5 og 9 medlemmer.

Andre forhold som HLF mener er av betydning for utformingen av loven

HLF har også disse kommentarene til følgende paragrafer:

§ 3 Saker som gjelder de saksområder som er nevnt i § 1 legges frem i rådet i god tid før de avgjøres.

Våre tillitsvalgte med erfaring fra kommunale råd viser til at hovedregelen mange steder er at saken sendes rådet til høring først samtidig som den sendes til andre generelt interesserte. På dette tidspunktet er vanligvis planene godt gjennomarbeidet i samarbeid med interessenter og fagfolk slik at det blir både vanskelig og dyrt å foreta endringer. Rådet kommer med andre ord for sent med i prosessen.

HLF ønsker at det i lovteksten slås fast at rådene skal orienteres om saken på et tidligst mulig tidspunkt etter at kommune har fått inn saken eller tatt den opp. Det bør også slås fast at rådet har rett til å delta i behandlingen av saken i alle faser og på alle nivå. Videre må rådet ha rett til å få fremlagt alle relevante opplysninger i saken. HLF har erfart at det bare er gjennom en slik plikt til å legge frem sakene og rett til innsyn, at rådet kan fungere som effektivt organ for mennesker med funksjonsnedsettelse. (Se forøvrig vedlagt kopi av saksbehandlerregler fra Brønnøy kommune som er i bruk i 2 kommuner i Nordland med gode erfaringer).

§ 6 Kommunestyrene vedtar selv rådenes mandat og sammensetning.

I rundskriv I-42/99 Veiledende retningslinjer for kommunale og fylkeskommunale råd for funksjonshemmede, står det at rådet bør settes sammen med representanter fra kommunestyret/fylkestinget, funksjonshemmedes organisasjoner og fra kommunal eller fylkeskommunal administrasjon. I de fleste råd er organisasjonenes representanter i mindretall. Rådet er kun et rådgivende organ for kommunen og andre offentlige etater. Funksjonshemmede kommer derfor i en situasjon hvor politikere og offentlige ansatte er i flertall når det skal gis råd i saker som angår funksjonshemmede.

HLF mener at det er prinsipielt uakseptabelt at det er opp til politikere og offentlig ansatte å bestemme hvilke råd som skal gis om forhold som angår funksjonshemmede.

HLF har ingen innvendinger mot at for eksempel politikere er representanter i rådet bl.a. for å bidra til forbindelseslinjer til de politiske organer. Men vi mener at rådets flertall må være fra de funksjonshemmedes organisasjoner, og at dette må lovfestes.

HLF mener at det er naturlig at rådet selv velger leder og nestleder, jf lov om eldreråd § 6. Kommunestyret vil ikke ha de samme forutsetningene for å vurdere eventuelle representanter fra de funksjonshemmedes organisasjoner som leder eller nestleder for rådet.

Oppsummering

Ifølge de opplysninger HLF har hentet inn, er dagens ordning med kommunale råd ikke entydig positive. Blant annet har flere kommunale råd for funksjonshemmede nedlagt fordi verken kommunen eller de funksjonshemmedes organisasjoner fant at de fungerte etter hensikten.

HLF mener at rådet vil ha en mulighet til å fungere godt dersom de overnevnte endringer og presiseringer tas med. Vi mener også at det er en forutsetning at den kompetansen som rådet har behov for, finnes blant representanter fra organisasjonene. Vi ber derfor departementet å vurdere å også iverksette opplæringstiltak for de som skal representere mennesker med nedsatt funksjonsevne i de kommunale rådene.

Med vennlig hilsen

Hørselshemmedes Landsforbund (HLF)

Steinár Antonsen
fungerende generalsekretær

Elin Kristine Wilson Horn
interessepolitisk konsulent

Kopi: FFO